

**PUHE KANSANTALOUSNEUVOSTOJEN
I EDUSTAJAKOKOUKSESSA ¹²⁰
TOUKOKUUN 26 pnä 1918**

Toverit, sallikaa minun ennen kaikkea tervehtiä Kansantalouseluovoston edustajakokousta Kansankomissaarien Neuvoston nimessä. (Suosionosoituksia.)

Toverit, Korkeimmalle kansantalouseluovostolle on nyt langennut eräs vaikeimmista ja eräs kiitollisimmista tehtävistä. Epäilemätöntä on, että mitä pitemmälle tulevat ulottumaan Lokakuun vallankumouksen saavutukset, mitä syvemmäksi käy tämä vallankumouksen alulle panema mullistus, mitä lujempi perusta lasketaan sosialistisen vallankumouksen saavutuksille ja sosialistisen järjestelmän lujittamiselle, sitä suurempi, sitä tärkeämpi merkitys tulee olemaan kansantalouseluovostoilla, sillä vain ne tulevat kaikkien muiden valtionlaitosten joukossa säilyttämään lujan asemansa, joka tulee sitä lujemmaksi, mitä lähemmäksi me pääsemme sosialistisen järjestelmän pystyttämistä, mitä vähemmän tullaan tarvitsemaan puhtaasti hallinnollista koneistoa, joka hoitaa varsinaisesti vain hallinta-asioita. Tämän koneiston kohtalona, sen jälkeen kun riistäjien vastarinta on lopullisesti nujerrettu, sen jälkeen kun työtätekevät ovat oppineet järjestämään sosialistisen tuotannon — tämän varsinaisessa, tarkassa, ahtaassa mielessä hallintakoneiston, vanhan valtion koneiston kohtalona on kuolema, mutta Korkeimman kansantalouseluovoston tyyppinen koneisto on kasvava, kehittyvä ja lujittuva, käsittäen järjestyneen yhteiskunnan kaiken pääasiallisimman toiminnan.

Sen vuoksi, toverit, kun tarkastelen Korkeimman kansantalouseluovostomme ja paikallisten neuvooston — joiden toimintaan se on kiinteässä ja erottamattomassa yhteydessä —

saamaa kokemusta, niin huolimatta siitä, että paljon on keskeneräistä, viimeistelemätöntä, järjestämätöntä, olen sitä mieltä, ettei meillä ole pienintäkään aihetta joihinkin pessimistisiin johtopäätöksiin. Sillä se tehtävä, jonka Korkein kansantalousneuvosto asettaa itselleen, ja se tehtävä, jonka kaikki alueneuvostot ja paikalliset neuvostot asettavat itselleen, on niin valtava, niin laajalle ulottuva, ettei ole kerrassaan mitään, mikä herättäisi arveluja sen suhteen, mitä me kaikki havaitsemme. Hyvin usein — meidän kannaltamme tietysti ehkä liiankin usein — ei kylläkään ole seurattu sananpartta „mittaa seitsemän kertaa, leikkaa kerran”. Talouden järjestämisessä sosialismin perustoille asia ei valitettavasti ole niin yksinkertainen kuin se on tuon sananparren mukaan.

Kaiken vallan — tällä kertaa ei yksinomaan poliittisen, pääasiallisesti ei poliittisen, vaan taloudellisen vallan, s. o. sellaisen vallan, joka koskee ihmisen jokapäiväisen elämän syvimpiä perustoja — siirryttyä uudelle luokalle ja lisäksi sellaiselle luokalle, joka ensi kerran ihmiskunnan historiassa vie mukanaan väestön suuren enemmistön, työtätekevien ja riistettyjen suuret joukot, meidän tehtävämme mutkistuvat. — Ilman muuta on ymmärrettävää, että kun kysymyksessä on mitä tärkeimmät ja mitä vaikeimmat organisaatiotehtävät, kun meidän täytyy järjestää aivan uudella tavalla satojen miljoonien ihmisten elämän syvimät perustat, on täysin ymmärrettävää, että tässä ei voida saada asiaa kuntoon niin helposti kuin se voidaan tehdä sananparren „mittaa seitsemän kertaa, leikkaa kerran” mukaan. Emme todellakaan voi suorittaa monilukuisia ennakkomittauksia ja sitten leikata ja varmistaa sitä, mikä on lopullisesti mitattu ja sovitettu. Meidän tulee rakentaa talousrakennustamme työn kulussa, kokeillen yksiä tai toisia laitoksia, seuraten niiden toimintaa käytännössä, tarkastaen niitä työtätekevien yhteisen kollektiivisen kokemuksen pohjalla ja, mikä on tärkeintä, työn tuloksista saadun kokemuksen pohjalla, meidän tulee rakentaa sitä varsinaisen työn kulussa ja lisäksi riistäjien käymän epätoivonvimmaisesta taistelusta ja raivokkaan vastarinnan oloissa näiden riistäjien tullessa sitä raivokkaimmiksi, mitä lähemmäksi pääsemme hetkeä, jolloin kiskaisemme lopullisesti pois kapitalistisen riiston viimeisetkin mädät hampaat. Ymmärrettävää on, ettei tällaisissa oloissa ole

pienintäkään syytä pessimismiin, vaikka se, että joudumme toisinaan jopa lyhyenkin ajan kuluessa korjailemaan mo-
neen kertaan kansantalouden eri alojen hallinnan muotoja, sääntöjä ja elimiä, antaa tietenkin porvaristolle ja parhaim-
pien tunteidensa puolesta loukkaantuneille herroille riistä-
jille runsaasti aihetta vihamielisiin hyökkäilyihin. Tietysti
sille, joka osallistuu aivan läheisesti ja aivan välittömästi
tähän työhön, toisinaan jopa kolminkertaiseenkin sääntöjen,
normien, hallintalakien korjailemiseen, sanokaamme esi-
merkiksi Vesiliikenteen Päähallinnolle se on tietysti usein
kaikkea muuta kuin hauskaa, ja tyydytys sen kaltaisesta
työstä ei voi olla suurta. Mutta jos unohtamme hetkeksi
dekreettien tavattoman useasti toistuvien korjaamisten
aiheuttaman välittömän vastenmielisyyden ja katsahdamme
vähän syvemmälle ja pitemmälle siihen jättimäiseen, maail-
manhistorialliseen työhön, jota Venäjän proletariaatti jou-
tuu suorittamaan toistaiseksi omin vaillinaisin voimin, niin
silloin käy heti ymmärrettäväksi, että jopa paljon useim-
minkin toistuvat erilaisten hallintoyhteisöjen ja kurinalai-
suuden aikaansaamista tavoittelevien erilaisten sääntöjen
korjailemiset ja käytännössä kokeilemiset ovat kiertämättö-
miä, että tässä jättimäisessä työssä me emme milloinkaan
voisi havitella luovamme heti eikä ainoakaan tulevaisuuden
näköaloista kirjoittanut järkevä sosialisti ole edes ajatellut
sitä, että me voisimme jonkin etukäteen annetun ohjeen
mukaan luoda heti ja rakentaa kerralla uuden yhteiskunnan
organisaatiomuodot.

Kaikki se, mitä olemme tienneet ja minkä ovat meille tar-
kasti osoittaneet parhaimmat kapitalistisen yhteiskunnan
tuntijat, suurimmat nerot, jotka ovat nähneet ennakolta
tämän yhteiskunnan kehityksen, kaikki se on siinä, että
uudistumisen täytyy historiallisesti ehdottomasti tapahtua
tiettyä suurta uomaa, että historia on tuominnut tuotanto-
välineiden yksityisomistuksen, että siitä tulee loppu, että
riistäjät tullaan kiertämättä pakkoluovuttamaan. Tämä oli
todettu tieteellisellä tarkkuudella. Ja me tiesimme sen, kun
otimme käsiimme sosialismin lipun, kun julistimme itseemme
socialisteiksi, kun perustimme socialistisia puolueita, kun
uudistimme yhteiskuntaa. Me tiesimme sen, kun otimme
vallan ryhtyäksemme socialistiseen uudestijärjestelyyn,
mutta uudistamisen muotoja enempää kuin konkreettisen
uudestijärjestelyn kehitysvauhtiakaan me emme voineet

tietää. Vain kollektiivinen kokemus, vain miljoonien kokemus voi tässä suhteessa antaa ratkaisevia ohjeita nimenomaan siksi, että meidän asiassamme, sosialismin rakentamisen asiassa ei riitä niiden ylimpiin kerroksiin kuuluvien satojen ja satojen tuhansien kokemus, jotka ovat tehneet historiaa tähän asti sekä tilanherrain yhteiskunnassa että kapitalistisessa yhteiskunnassa. Me emme voi tehdä sillä tavalla juuri sen vuoksi, että nojaudumme yhteiseen kokemukseen, miljoonien työtätekevien kokemukseen.

Siksi me tiedämme, että organisaatiotyö, joka muodostaa Neuvostojen tärkeimmän, pohjimmaisen ja perustavaa laatua olevan tehtävän, vaatii välttämättä meiltä paljon kokeiluja, paljon toimenpiteitä, paljon korjailemista ja aiheuttaa paljon vaikeuksia, varsinkin sen suhteen, kuinka jokainen ihminen voidaan panna ansaitsemalleen paikalle, sillä siinä ei ole kokemusta, tässä meidän pitää jokainen sellainen toimenpide suunnitella itsemme, ja mitä pahempia ovat tällä tiellä tehdyt virheet, sitä lujemmaksi tulee varmuus siitä, että ammattiliittojen jokainen uusi jäsenmäärän lisäys, että jokainen uusi tuhat ja sata tuhatta, joka siirtyy tähän saakka perinnäistapojen ja tottumusten mukaan eläneiden työtätekevien ja riistettyjen leiristä neuvostoelinten rakentajain leiriin, on lisäävä niiden ihmisten lukua, joiden tulee turvata asian onnistuminen ja ohjata se oikeille raiteille.

Ottakaa esimerkiksi eräs toisarvoinen tehtävä, jonka kanssa Kansantalouselneuvosto, Korkein kansantalouselneuvosto joutuu erikoisen usein tekemisiin — porvarillisten spesialistien käyttämisen tehtävä. Kaikki me tiedämme, ainakin kaikki ne, jotka nojautuvat tieteeseen ja sosialismiin, tietävät, että tämä tehtävä on ratkaistavissa vain silloin, että se on ratkaistavissa vain sikäli, mikäli maailman kapitalismi on kehittänyt valtavissa mitoissa niitä työn aineellisia ja teknillisiä edellytyksiä, jotka perustuvat tieteeseen ja siksi myös tieteellisen sivistyksen saaneiden spesialistien valtaviin kantajoukkojen kasvattamiseen. Me tiedämme, että ilman sitä ei sosialismia voi olla. Kun lueimme niiden sosialistien teoksia, jotka ovat viimeisten 50 vuoden aikana seuranneet kapitalismin kehitystä ja tulleet yhä uudestaan johtopäätökseen sosialismin kiertämättömyydestä, niin huomaamme heidän kaikkien poikkeuksetta puhuneen siitä, että vain sosialismi vapauttaa tieteen sen porvarillisista kahleista, pääoman orjuutuksesta,

kapitalistisen, likaisen omanedun ajamisen orjamaisestä palvelemisesta. Vain sosialismi tekee mahdolliseksi laajentaa voimakkaasti tuotteiden yhteiskunnallista tuotantoa ja jakoa, alistaa ne tieteellisten näkökohtien mukaisesti palvelemaan oikealla tavalla sitä, että kaikkien työtätekevien elämä saataisiin mahdollisimman helpoksi ja että heille turvattaisiin mahdollisuus hyvinvointiin. Vain sosialismi voi saada sen aikaan. Ja me tiedämme, että sosialismi on tekevä sen. Tämän totuuden käsittämisessä onkin marxilaisuuden vaikeus ja sen voima.

Meidän täytyy saada se aikaan nojautumalla marxilaisuudelle vihamielisiin aineksiin, sillä mitä suuremmaksi pääoma tulee, sitä voimakkaammin se kehittää porvarillista sortoa ja painaa työläisiä. Kun valta on joutunut proletariaatin ja talonpoikaisköyhälistön käsiin, kun valta asettaa itselleen tehtäviä näiden joukkojen tukemana, niin meidän täytyy toteuttaa näitä sosialistisia uudistuksia porvarillisten spesialistien avulla, niiden spesialistien avulla, jotka ovat saaneet kasvatuksensa porvarillisessa yhteiskunnassa, jotka eivät ole nähneet muunlaisia oloja eivätkä voi kuvitellakaan muunlaisia yhteiskunnallisia oloja, ja sen vuoksi jopa sellaisissakin tapauksissa, jolloin nämä spesialistit ovat aivan vilpittömiä ja uskollisia asialleen, jopa sellaisissakin tapauksissa heillä on tuhansia porvarillisia ennakkoluuloja, he ovat tuhansin heille huomaamattomin langoin sidottuja kuolevaan, lahoavaan ja siksi raivokasta vastarintaa tekevään porvarilliseen yhteiskuntaan.

Tämän tehtävän toteuttamisen vaikeudet eivät saa olla meiltä kätöksä. Niiden sosialistien joukosta, jotka ovat tästä kirjoittaneet, en jaksa muistaa ketään huomattavaa sosialistia, joka olisi jossakin tuntemassani tulevaisuuden sosialistista yhteiskuntaa koskevassa sosialistisessa teoksessaan tai lausunnossaan viitannut siihen konkreettiseen käytännölliseen vaikeuteen, joka nousee vallan ottaneen työväenluokan eteen, kun se asettaa tehtäväkseen muuttaa kapitalismin aseesta sosialismin aseeksi kaiken sen kulttuurin, tietouden ja tekniikan runsauden, minkä kapitalismi on kasannut ja mikä historiallisesti on meille ehdottoman tarpeellinen. Yleisenä, abstraktisena vastakkain asetteluna se on helppoa, mutta taisteltaessa kapitalismia vastaan — joka ei kuole kerralla, vaan tekee sitä raivokkaampaa vastarintaa, mitä lähempänä on sen kuolema — tämän tehtävän

ratkaiseminen vaatii valtavaa työtä. Kun tällä alalla tehdään kokeita, kun me usein korjailemme osittaisia virheitä, niin se on kiertämätöntä, koska kansantalouden yhdellä tai toisella alalla spesialisteja ei onnistuta heti muuttamaan kapitalismin palvelijoista työtätekevien joukkojen palvelijoiksi, näiden neuvonantajiksi. Vaikka se ei onnistukaan meiltä kerralla, niin se ei voi aiheuttaa vähäisintäkään pessimismia, sillä tehtävä, jonka me itsellemme asetamme, on vaikeudeltaan ja merkitykseltään maailmanhistoriallinen. Me emme ummista silmiämme näkemästä sitä, että me yksin — sosialistinen vallankumous yhdessä maassa, vaikka se ei olisi läheskään niin takapajuinen maa kuin Venäjä, vaikka me eläisimme helpommissa oloissa kuin mitä ovat olomme neljä vuotta jatkuneen ennenkuulumattoman tuskallisen, raskaan ja hävittävän sodan jälkeen — emme voi yhdessä maassa toteuttaa omin voimin täydellisesti sosialistista vallankumousta. Se, joka kääntyy pois Venäjällä tapahtuvasta sosialistisesta vallankumouksesta viitaten voimien ilmeiseen epäsuhtaisuuteen, se on jähmettyneen koteloihmisen kaltainen, joka ei näe nenäänsä pitemmälle ja on unohtanut sen, ettei historiassa ole ollut ainoatakaan vähänkään suurempaa kumousta, jossa ei olisi ollut useita voimien epäsuhtaisuuden tapauksia. Voimat kasvavat taistelun kulussa, vallankumouksen kehittyessä. Kun maa on lähtenyt mitä suurimpien uudistusten tielle, niin silloin tämän maan ja tässä maassa voittaneen työväenluokan puolueen ansiona on se, että niihin tehtäviin, jotka ennen oli asetettu abstraktisesti, teoreettisesti, me olemme käyneet käsiksi välittömästi ja käytännöllisesti. Tätä kokemusta ei tulla unohtamaan. Tätä kokemusta ei voida riistää pois työläisiltä, jotka nykyisin ovat yhtyneet ammattiliitoiksi ja paikallisiksi järjestöiksi ja ryhtyvät käytännöllisesti järjestämään tuotantoa yleiskansallisessa mitassa, tätä kokemusta ei voida riistää pois tapahtukoon mitä hyvänsä, olkoot Venäjän vallankumouksen ja sosialistisen maailmavallankumouksen vaiheet kuinka raskaita tahansa. Se on tullut historiaan sosialismin saavutuksena ja tämän kokemuksen pohjalla tuleva maailmavallankumous rakentaa oman sosialistisen rakennuksensa.

Mainitsen vielä eräästä ehkä kaikkein vaikeimmasta tehtävästä, jonka Korkein kansantalousneuvosto joutuu käytännöllisesti ratkaisemaan. Se on työkurin aikaansaamisen

tehtävä. Tästä tehtävästä puhuessamme täytyy muuten tunnustaa ja tyydytyksellä korostaa, että nimenomaan ammattiliitot, niiden suurimmat järjestöt — Metallityöläisten liiton keskuskomitea, Ammattiliittojen yleisvenäläinen neuvosto — korkeimmat ammattiliittojärjestöt, jotka yhdistävät miljoonia työtätekeviä, että ne ovat ensimmäisinä ryhtyneet itsenäisesti ratkaisemaan tätä tehtävää, ja tällä tehtävällä on maailmanhistoriallinen merkitys. Sen ymmärtämiseksi on ajatuksellisesti jätettävä sivuun ne osittaiset ja pienet epäonnistumiset, ne tavattomat vaikeudet, jotka erikseen otettuina näyttävät voittamattomilta. Pitää kohotautua korkeammalle ja silmäillä yhteiskunnallisten talousmuotojen historiallista vaihtumista. Vain tältä näkökannalta katsoen käy selväksi, kuinka jättiläismäisen tehtävän olemme itsellemme ottaneet ja kuinka suuri merkitys on sillä, että tällä kertaa yhteiskunnan etumaiset edustajat, työtätekevät ja riistetyt joukot tekevät aloitteen ja ottavat täyttääkseen sen tehtävän, joka tähän asti Venäjällä, vuoteen 1861 asti maaorjuudellisella Venäjällä, on ollut kokonaisuudessaan pienen tilanherraryhmän käsissä, joka katsoi sen omaksi asiakseen. Yleisvaltakunnallisten yhdisteiden ja kurin luominen oli silloin tilanherrain asiana.

Me tiedämme, miten maaorjuuttajatilanherrat loivat tuon kurin. Kansan enemmistölle se oli sortoa, häväistystä ja ennenkuulumatonta pakkotyökärsimystä. Palauttakaapa mieleenne koko tuo maaorjuudesta porvarilliseen talouteen siirtyminen, se, mitä olette nähneet, vaikkakaan suurin osa teistä ei ole voinut sitä nähdä, ja se, mitä olette saaneet tietää vanhemmilta sukupolvilta — tuo vuoden 1861 jälkeen tapahtunut siirtyminen uuteen porvarilliseen talouteen, siirtyminen vanhasta maaorjuudellisesta keppikurista, ihmistä kohtaan harjoitettuun mitä mielettömimpään, julkeimpaan ja karkeimpaan pilkantekoon ja väkivaltaan perustuvasta kurista porvarilliseen kuriin, nälkään perustuvaan kuriin, niin sanottuun vapaaseen palkkautumiseen, joka tosiasiallisesti oli kapitalistisen orjuuden kuria, tuo siirtyminen näytti historiallisesti olevan helppoa, koska ihmiskunta siirtyi toiselta riistäjältä toiselle, koska toinen kansan työn ryöstäjäin ja riistäjäin vähemmistö luovutti paikkansa toiselle samoin kansan työn ryöstäjien ja riistäjäin vähemmistölle, koska tilanherrat luovuttivat paikkansa kapitalisteille, toinen vähemmistö luovutti paikkansa toi-

selle vähemmistölle samalla kun työtätekevien ja riistettyjen luokkien laajoja joukkoja pidettiin sorraronalaisuudessa. Ja tämäkin yhden riistokurin vaihtaminen toiseen riistokuriin vaati vuosien ellei kymmenienkin vuosien ponnistuksia, vaati vuosia ellei kymmeniä vuosia jatkunutta siirtymäkautta, jolloin entiset maaorjuuttajatilanherrat aivan vilpittömästi luulivat, että kaikki tuhoutuu, että taloutta ei voida hoitaa ilman maaorjuutta, jolloin uusi kapitalisti-isäntä kohtasi joka askeleella käytännöllisiä vaikeuksia ja tuskaili taloutensa kanssa, jolloin tämän siirtymisen vaikeuden todellisena tuntomerkkinä, eräänä aineellisenä todistuksena oli se, että kun Venäjälle tuotiin silloin ulkomaisia koneita, jotta näitä parhaita koneita saataisiin käyttää työssä, niin osoittautuikin, ettei ole väkeä, joka osaisi niitä käyttää, eikä myös työn johtajia. Ja Venäjän kaikilla puolilla voitiin silloin havaita, että mitä parhaimmat koneet lojuivat käyttämättöminä — niin vaikeaa oli siirtyä vanhasta maaorjuudellisesta kurista uuteen porvarilliseen kapitalistiseen kuriin.

Te käsitätte asian näin, toverit, jos ette anna niiden ihmisten, niiden luokkien, niiden porvarien, niiden porvariston kätyrien johtaa itseänne harhaan, joiden yksinomaishana tehtävänä on paniikin kylväminen, masentuneisuuden levittäminen, pohjattoman masentuneisuuden herättäminen kaikkea työtä kohtaan ja tuon työn kuvaileminen toivottomaksi ja jotka osoittavat sormellaan jokaista erillistä kurittomuus- ja rappeutumistapausta ja viittaavat sen vuoksi vallankumoukselle kintaalla, ikään kuin maailmassa, ikään kuin historiassa olisi ollut edes yksi todella suuri vallankumous ilman rappeutumista, ilman kurittomuutta, ilman tuskallista kokeilemistä silloin, kun joukot luovat uutta kuria. Me emme saa unohtaa, että olemme ensi kertaa tulleet historian sellaiseen ennakkokohtaan, jolloin miljoonat työtätekevät ja riistetyt luovat käytännössä uutta kuria, työkuria, toverillisen yhteyden kuria, neuvostokuria. Nopeaan menestykseen emme tässä pyri emmekä sitä odota. Me tiedämme, että tämä työ vaatii kokonaisen historiallisen aikakauden. Olemme alkaneet sen historiallisen aikakauden, jolloin maassa, joka on vielä porvarillinen, me murskaamme kapitalistisen yhteiskunnan kurin, murskaamme ja olemme ylpeitä siitä, että kaikki valveutuneet työläiset ja koko työtätekevä talonpoikaisto auttavat kaikin voimin

meitä tässä murskaamisessa, ja jolloin joukot pakottomasti, omasta aloitteestaan oppivat yhä paremmin ymmärtämään sen, että heidän on vaihdettava tuo työtätekevien riistoon ja orjuutukseen perustuva kuri oman elämäkokemuksensa eikä ylhäältä tulleen käskyn sanelemana, vaihdettava se yhteistyön uuteen kuriin, koko Venäjän — maan, jossa asuu kymmen- ja satamiljoonainen väestö — yhtyneiden ja järjestyneiden työläisten ja työtätekevien talonpoikain kuriin. Tämä tehtävä on erittäin vaikea, mutta se on myös kiitollinen tehtävä, sillä vasta sitten, kun olemme ratkaisseet sen käytännöllisesti, vasta sitten tulee isketyksi viimeinen naula haudattavanamme olevan kapitalistisen yhteiskunnan ruumisarkkuun. (S u o s i o n o s o i t u k s i a.)

*Sanomalehtiselostus
julkaistu toukokuun 28 p:nä 1918
„Izvestija VTsIK” lehden
106. numerossa*

*Julkaistaan Moskovassa v. 1918
ilmestyneen kirjan
„Kansantalousneuvostojen
I Yleisvenäläisen edustajakokouksen
aineistoja. Pikakirjoituspöytäkirja”
tekstin mukaan*